

B HBO - Rechten

Opleidingsbeoordeling met erkenning ITK

Samenvatting

In november 2025 is de bestaande bacheloropleiding HBO-Rechten van Hogeschool Utrecht bezocht door een visitatiepanel van NQA. De opleiding wordt in Utrecht aangeboden in voltijd- en deeltijdvariant. In de deeltijdvariant is er, naast de algemene afstudeerrichting hbo-rechten, ook de mogelijkheid om af te studeren in de afstudeerrichting kandidaat-gerechtsdeurwaarder.

Het panel beoordeelt de kwaliteit van de opleiding in zijn geheel als **positief**. Het panel heeft een opleiding gezien die op veel punten in ontwikkeling is. Op het moment van de visitatie is een start gemaakt met de invoering van een nieuw curriculum voor de voltijdvariant. Ook los van de curriculumvernieuwing werkt het ervaren en deskundige docententeam met toewijding en bevlogenheid aan continue verbetering van inhoud en vorm van het onderwijs en de toetsing. De examencommissie vormt daarbij een waardevolle gesprekspartner. Het onderwijs is zo ingericht, dat studenten persoonlijk gezien worden en dat wordt gewaardeerd door studenten. Het panel vindt de nadruk op ethiek een sterk punt van de opleiding, met name omdat de opleiding deze onderwerpen concreet en begrijpelijk weet te maken voor studenten.

Standaard 1: Beoogde leerresultaten

De opleiding **voldoet** aan de basiskwaliteit voor deze standaard. De deeltijd- en de voltijdvariant hebben eigen leeruitkomsten, die herkenbaar zijn gebaseerd op het landelijke beroeps- en opleidingsprofiel en zijn geformuleerd op NLQF-niveau 6. De opleiding stemt regelmatig af met het werkveld om te zorgen dat de leeruitkomsten relevant zijn voor het beroep. Ethiek is een speerpunt van de opleiding. Het panel vindt dat de opleiding zich hiermee positief kan onderscheiden. Het panel adviseert de opleiding om de ontwikkelingen op het gebied van Artificial Intelligence (AI) voor juridische toepassingen nadrukkelijk te verbinden met ethiek en zich op dit gebied als kritische gesprekspartner voor het werkveld op te stellen.

Standaard 2: Onderwijsleeromgeving

De opleiding **voldoet** aan de basiskwaliteit voor deze standaard. Het voltijdprogramma heeft een heldere structuur waarin leerlijnen (kennis, juridische en professionele vaardigheden) zorgen voor een duidelijke samenhang en opbouw in het programma. Het deeltijdprogramma is flexibel opgezet en biedt studenten de mogelijkheid om in de context van hun eigen (vrijwilligers)werk te werken aan de leeruitkomsten. Voltijdstudenten oriënteren zich vanaf de start van hun opleiding op de breedte van het werkveld en zowel in het deeltijd- als in het voltijdprogramma wordt steeds de koppeling gemaakt tussen theorie en praktijk, door studenten het geleerde te laten toepassen in praktijkgerichte opdrachten. Studenten waarderen de persoonlijke begeleiding in de opleiding, en ervaren dat ze gemakkelijk terecht kunnen bij hun docenten als zich problemen voordoen. De leerteams, waarin studenten in kleine groepen bij elkaar komen, spelen hierbij een belangrijke rol. Het docententeam heeft alle benodigde expertise in huis en is zeer betrokken bij de studenten en bij de opleiding. Door de nauwe samenwerking met relevante lectoraten vinden actuele kennis en ervaring hun weg naar het onderwijs; het panel moedigt de opleiding aan deze samenwerking nog verder uit te bouwen.

Standaard 3: Toetsing

De opleiding **voldoet** aan de basiskwaliteit voor deze standaard. Het toetsprogramma biedt verschillende toetsvormen en vertoont een duidelijke opbouw in niveau. Het panel vindt het positief dat in het nieuwe curriculum voor de voltijd wordt toegewerkt naar meer integraal toetsen van grotere eenheden en adviseert de opleiding studenten hierin goed mee te nemen. De opleiding heeft de risico's van het gebruik van AI bij toetsing in beeld, maar kan volgens het panel meer verschillende mogelijkheden onderzoeken om die risico's te ondervangen zonder dat de werkdruk bij de toetsing voor zowel docenten als studenten te hoog wordt. Het panel beveelt aan om concreet beleid te formuleren voor het geven van voldoende en duidelijke feedback. De toetsing van het afstuderen in de deeltijdvariant is omvangrijk en complex. Het panel is positief over de plannen van de opleiding om de toetsing van het afstuderen in de deeltijd- en de voltijdvariant meer op elkaar af te stemmen. De examencommissie is goed in positie en is vanuit haar borgende taak een waardevolle gesprekspartner voor de opleiding.

Standaard 4: Gerealiseerde leerresultaten

De opleiding **voldoet** aan de basiskwaliteit voor deze standaard. Het panel heeft vijftien eindwerken bestudeerd uit zowel de deeltijd- als de voltijdvariant en vindt dat deze voldoen aan het vereiste hbo-niveau. In het afstuderen is een transitie ingezet naar meer praktijkgericht onderzoek, dat ondersteunend is aan het maken van een beroepsproduct. Het panel vindt dit een goede ontwikkeling en moedigt de opleiding aan het beroepsproduct meer centraal te stellen in het afstuderen. Een goede begeleiding bij het formuleren van de onderzoeksvraag, zodat het onderzoek meer ondersteunend wordt aan het ontwikkelen van een beroepsproduct waaraan behoefte is in de praktijk, is daarvoor volgens het panel nodig. Afgestudeerden zijn goed toegerust voor het werk in de juridische sector en vinden dan ook snel een passende baan.

Inhoudsopgave

Samenvatting	3
Inleiding	7
Schets van de opleiding / Karakteristiek	9
Basisgegevens opleiding	9
Terugblik vorige visitatie	10
Beoordeling NVAO-standaarden	12
Standaard 1 Beoogde leerresultaten	13
Standaard 2 Onderwijsleeromgeving	16
Standaard 3 Toetsing	24
Standaard 4 Gerealiseerde leerresultaten	29
Eindoordeel over de opleiding	31
Aanbevelingen	32
Bijlagen	33
1. Bezoekprogramma	34
2. Bestudeerde documenten	36

Inleiding

Dit visitatierapport bevat de beoordeling van de bestaande bacheloropleiding HBO-Rechten van Hogeschool Utrecht. Het visitatiepanel van NQA dat de beoordeling heeft uitgevoerd is samengesteld door NQA, in opdracht van Hogeschool Utrecht en in overleg met de opleiding. Voorafgaand aan de visitatie heeft de NVAO het panel goedgekeurd.

Het rapport beschrijft de bevindingen, overwegingen en conclusies van het panel. Ook bevat het enkele aanbevelingen voor de opleiding. Het rapport is opgesteld conform het *Beoordelingskader accreditatiestelsel hoger onderwijs Nederland, de Uitvoeringsregels accreditatiestelsel hoger onderwijs Nederland 2024* van de NVAO en de *NQA Handleiding Opleidingsvisitaties Hoger Onderwijs 2024 Opleidingsbeoordeling met erkenning ITK*.

De visitatie heeft plaatsgevonden op 13 november 2025. Het visitatiepanel bestond uit:

Naam	Rol	Korte functieomschrijving
Mr. A.P. de Leeuw	voorzitter, domeindeskundige	Manager beleid en kwaliteit, Hogeschool Windesheim.
Mr. R.D. Rietveld	domeindeskundige	Hoofddocent HBO-Rechten Hogeschool van Amsterdam en docent Universiteit van Amsterdam.
J.C. Mulder LLM	domeindeskundige	Teammanager Omgevingsrecht, Juridisch Bureau, Gemeente Amsterdam.
E.M.J. De Schepper LLB	studentlid	Recent afgestudeerd HBO-Rechten Juridische Hogeschool Avans-Fontys.

Mr. drs. M. van der Weij, auditor van NQA, trad op als secretaris van het panel.

De opleiding HBO-Rechten is ingedeeld in de visitatiegroep HBO-Rechten groep 2. Afstemming tussen alle deelpanels heeft allereerst plaatsgevonden door de instructie die de panelleden krijgen met betrekking tot het beoordelingskader. Daaraan voorafgaand is de afstemming geborgd door overlap in de bezetting tussen alle deelpanels. Daarnaast is, rekening houdend met het feit dat elke opleidingsbeoordeling een individuele beoordeling betreft, vanuit de overlap in de bezetting, waar relevant, voortschrijdend gereflecteerd op vorige bezoeken binnen deze visitatiegroep. De afstemming tussen de panels wordt verder geborgd door de ondersteuning van, zo veel mogelijk, dezelfde auditor vanuit NQA en andere evaluatiebureaus en door de inzet van getrainde voorzitters.

Werkwijze panel en procesverloop

Voor de opleidingsbeoordeling heeft de opleiding een zelfevaluatie en bijlagen aangeboden. Voor de beoordeling van de gerealiseerde leerresultaten heeft het panel vijftien afstudeerdossiers van recent afgestudeerden bestudeerd. Deze vijftien dossiers zijn geselecteerd op basis van een groslijst van alumni van de afgelopen twee jaar. Bij de selectie is rekening gehouden met de variatie in studentwaardering, opleidingsvarianten en afstudeerrichtingen, zoals opgenomen in bijlage 2.

Centraal in de beoordeling stond het bezoek van het panel, bestaande uit deskundige *peers*. Ter voorbereiding op de visitatie is er een vooroverleg geweest. Twee weken voorafgaand aan het visitatiebezoek heeft het vooroverleg en materiaalbestudering op de locatie van de opleiding plaatsgevonden en heeft het panel kennis gemaakt met de opleiding tijdens de zogenaemde agenderende audit. In het overleg zijn de panelleden geïnstrueerd over de werkwijze van NQA en het NVAO-kader en zijn voorlopige bevindingen besproken. Zowel tijdens het vooroverleg als tijdens de visitatie zijn bevindingen voortdurend gedeeld. Tijdens het visitatiebezoek heeft het panel gesproken met diverse stakeholders van de opleiding, waaronder met studenten, docenten (examinatoren) en vertegenwoordigers van het werkveld en is het ter inzage gelegde materiaal bestudeerd (zie bijlage 2). Aan het einde van de bezoekdag is de door het panel verkregen informatie verwerkt tot een totaalbeeld en tot een voorlopig oordeel met argumentatie. Tijdens een afsluitende mondelinge terugkoppeling heeft de voorzitter van het panel het eindoordeel en belangrijke bevindingen meegedeeld aan de opleiding. Medewerkers en studenten van de opleiding zijn in de gelegenheid gesteld om het panel (via e-mail) te benaderen buiten de bezoekdag om (inloopspreekuur). Van deze gelegenheid is geen gebruik gemaakt.

Na het visitatiebezoek is een conceptrapportage opgesteld, die is voorgelegd aan het panel. Met de input van de panelleden is een tweede concept opgesteld, dat ter controle op feitelijke onjuistheden is voorgelegd bij de opleiding. Naar aanleiding van de reactie van de opleiding zijn waar nodig aanpassingen doorgevoerd. Vervolgens is het rapport definitief vastgesteld. Met alle (mondeling en schriftelijk) verstrekte informatie heeft het panel tot een weloverwogen oordeel kunnen komen.

De voorzitter en secretaris verklaren dat de beoordeling van de opleiding in onafhankelijkheid heeft plaatsgevonden.

Utrecht, maart 2026

Panelvoorzitter

Auditor

Mr. A.P. de Leeuw

Mr.drs. M. van der Weij

Schets van de opleiding / Karakteristiek

De bacheloropleiding HBO-Rechten wordt in voltijd- en deeltijdvariant aangeboden door de Hogeschool Utrecht in Utrecht. De opleiding is ondergebracht bij het Instituut voor Recht, waar ook de bacheloropleiding Sociaal-Juridische Dienstverlening en de masteropleiding Forensisch Sociale Professional toe behoren. De opleiding werkt met name in de deeltijdvariant nauw samen met de deeltijdvariant van Sociaal Juridische Dienstverlening. De deeltijdvarianten van de bacheloropleidingen vormen een eigen organisatorische eenheid binnen het Instituut voor Recht, namelijk de Juridische Deeltijdopleidingen (JuDo). De deeltijdvariant biedt naast de afstudeerrichting hbo-rechten (HBR) ook de afstudeerrichting kandidaat-gerechtsdeurwaarder (GDW) aan, als enige opleiding in Nederland.

De opleiding heeft meer dan 1.000 studenten, waarvan bijna 800 in de voltijdvariant en zo'n 250 in de deeltijdvariant. Er zijn ruim 60 docenten verbonden aan de opleiding, in verschillende teams verdeeld over de beide varianten. De teams werken onderling samen en wisselen docenten uit als dat nodig is voor het onderwijs.

De deeltijdvariant heeft deelgenomen aan het landelijke experiment leeruitkomsten en is flexibel ingericht. Het voltijdcurriculum wordt vanaf september 2025 cohortsgewijs vernieuwd, terwijl het bestaande voltijdcurriculum wordt uitgefaseerd. In het nieuwe curriculum worden het eerste en het laatste jaar van het voltijd- en de deeltijdvariant meer op elkaar afgestemd, zodat studenten indien gewenst makkelijker kunnen overstappen. Ook het afstuderen in beide varianten zal in de toekomst meer op dezelfde manier worden ingericht.

Basisgegevens opleiding

Instelling	
Naam in RIO	Hogeschool Utrecht
Adres	Padualaan 99 Utrecht
Website	hu.nl
BRIN-nummer	25DW
Status	Bekostigd
ITK	Positief

Opleiding	
Eerste naam in RIO	HBO-Rechten
Locatie	Utrecht
Opleidingsnummer in RIO	39205
RIO-onderdeel	Recht
Oriëntatie en Niveau	hbo ba
Voertaal	Nederlands
Wettelijke beroepsvereisten	Ja, voor de richting kandidaat-gerechtsdeurwaarder
Afstudeerrichtingen	Hbo-rechten Kandidaat-gerechtsdeurwaarder (alleen deeltijd)
Joint Programme	nee

Verleende graad en toevoeging van de graad	Bachelor of Laws, LLB
Studielast in EC	240
Variant(en)	Voltijd, deeltijd
Werken met eenheden van leeruitkomsten	Ja, voltijd en deeltijd
Visitatiegroepindeling	HBO-Rechten groep 2
Inleverdatum beoordelingsrapport	1 mei 2026
Datum locatiebezoek beoordelingspanel	13 november 2025

Terugblik vorige visitatie

In 2019 is de opleiding beoordeeld in het kader van de accreditatie. Het toenmalige beoordelingspanel heeft enkele aanbevelingen gedaan. Het huidige panel heeft kunnen constateren dat de opleidingen de aanbevelingen grotendeels heeft opgepakt. Waar nodig wordt bij de beschrijving van de standaarden verder ingegaan op de verbeteringen die naar aanleiding van de aanbevelingen zijn gedaan en worden eventuele vervolgstappen benoemd die de opleiding zou kunnen zetten.

Standaard 1

- (Deeltijdvariant) *Houd de leeruitkomsten opnieuw tegen het licht en bekijk of deze zo geformuleerd kunnen worden dat ze minder nauw samenhangen met de gebruikte lesstof en casuïstiek van de modules, zodat het inbrengen van leerwegaafhankelijk bewijs beter mogelijk gemaakt worden.*

De opleiding heeft de leeruitkomsten waar nodig bijgesteld, zodat het beter mogelijk is om met leerwegaafhankelijk bewijs aan te tonen dat ze zijn behaald.

Standaard 2

- (Beide varianten) *Vertaal de nadruk op professionele houdingsaspecten op meer concrete en expliciete wijze naar het onderwijsprogramma.*

De leerlijn Professional in de praktijk, waarin de professionele houdingsaspecten aan bod komen, is in het onderwijsprogramma meer onderscheidend vormgegeven. In het afstuderen worden de professionele houdingsaspecten expliciet op eindniveau getoetst.

- (Voltijdvariant) *Pas de opzet van de leerteams in overleg met studenten aan om de leeropbrengsten te verhogen.*

De leerteambijeenkomsten zijn meer nadrukkelijk gekoppeld aan de leerlijn Professional in de praktijk. Studenten komen in de leerteams bijeen om samen te werken aan opdrachten en om zich te oriënteren op het werkveld.

- (Deeltijdvariant) *Denk samen met studenten na over een flexibelere inzet van de leerteams en zet nog sterker in op het digitale en ervaren leren.*

Studenten werken samen in de leerteams, geven elkaar feedback en reflecteren op hun werk in de praktijk.

- (Deeltijdvariant) *Gebruik de leerovereenkomst meer als levend document om studenten te stimuleren en faciliteren om een persoonlijke leerroute te volgen.*

Bij de start van de opleiding bespreekt de student met de studieloopbaanbegeleider diens individuele leerroute.

Standaard 3

- (Voltijdvariant) *Volg de aanbevelingen van de eigen examencommissie op om het toetssysteem verder te verbeteren. Geef daarbij prioriteit aan het verhogen van de transparantie en navolgbaarheid van de beoordeling van de eindwerken.*

Het panel stelt vast dat de opleiding in overleg met de examencommissie werkt aan het verbeteren en verder ontwikkelen van het toetssysteem. Het panel onderschrijft dat er op dit vlak nog vervolgstappen gezet moeten worden.

- (Deeltijdvariant) *Werk aan verdere flexibilisering door toetsen via leerwegaafhankelijk bewijs mogelijk te maken. Pas daartoe de rubrics aan zodat deze minder nauw verbonden zijn met de inhoud en casuïstiek van de modules en meer met de leeruitkomsten zelf.*

De leeruitkomsten en bijbehorende rubrics zijn zo geformuleerd dat ze in verschillende contexten en op verschillende manieren kunnen worden aangetoond.

Standaard 4

- (Voltijdvariant) *Gebruik het vernieuwen van de afstudeeropzet om de eindwerken sterker te verbinden met de beroepspraktijk*

Inmiddels is een beweging ingezet om niet het afstudeeronderzoek, maar het te ontwikkelen beroepsproduct centraal te stellen in het afstuderen, om beter aan te sluiten bij de praktijk. Het panel vindt dit een goede ontwikkeling maar stelt vast dat hierin nog verdere stappen gezet moeten worden.

- (Voltijdvariant) *Betrek de stage bij het afstudeerprogramma, omdat hierin verschillende competenties op eindniveau beoordeeld worden. Ontwerp een coherent beoordelingssysteem voor het geheel aan onderwijsonderdelen waarin competenties op eindniveau getoetst worden, waaronder de stage, het afstudeerportfolio en het assessment.*

De stage is inmiddels onderdeel van het afstuderen. In de stage worden drie competenties en de professionele houdingsaspecten op eindniveau getoetst.

Beoordeling NVAO-standaarden

Standaard 1 Beoogde leerresultaten

De beoogde leerresultaten passen bij het niveau en de oriëntatie van de opleiding en zijn afgestemd op de verwachtingen van het beroepenveld en het vakgebied en op internationale eisen.

Conclusie

De opleiding **voldoet** aan de basiskwaliteit voor deze standaard. De deeltijd- en de voltijdvariant hebben eigen leeruitkomsten, die herkenbaar zijn gebaseerd op het landelijke beroeps- en opleidingsprofiel en zijn geformuleerd op NLQF-niveau 6. De opleiding stemt regelmatig af met het werkveld om te zorgen dat de leeruitkomsten relevant zijn voor het beroep. Ethiek is een speerpunt van de opleiding. Het panel vindt dat de opleiding zich hiermee positief kan onderscheiden. Het panel adviseert de opleiding om de ontwikkelingen op het gebied van Artificial Intelligence (AI) voor juridische toepassingen nadrukkelijk te verbinden met ethiek en zich op dit gebied als kritische gesprekspartner voor het werkveld op te stellen.

Onderbouwing

Beroepsbeeld en profilering

De opleiding wil hbo-juristen opleiden die beschikken over een brede juridische kennis en praktische vaardigheden, en die met een flexibele en oplossingsgerichte houding aansluiten bij de behoeften van de beroepspraktijk. Communicatieve vaardigheden zijn daarbij van belang om te kunnen samenwerken, gesprekken te voeren, en heldere juridische adviezen te schrijven. De hbo-jurist is een T-shaped professional die vanuit een degelijke juridische kennisbasis breder kijkt en de juridische invalshoek kan combineren met andere methoden die tot een oplossing kunnen leiden. Daarbij weet de Utrechtse hbo-jurist de menselijke maat te hanteren. Tijdens de opleiding is er veel aandacht voor de professionele houding, reflecterend vermogen en ethiek. Het panel herkent in de documentatie en in de gesprekken die tijdens de bezookdag zijn gevoerd ethiek als speerpunt van de opleiding. Het panel waardeert deze profilering en vindt dat de opleiding zich hiermee positief kan onderscheiden, bijvoorbeeld door ethiek nadrukkelijk te verbinden met een actueel en relevant onderwerp als het gebruik van AI voor juridische toepassingen.

Het panel merkt op dat de profilering van de opleiding op het moment van de visitatie in ontwikkeling is. In lijn met de trends in het werkveld worden nieuwe accenten gelegd, zoals bijvoorbeeld digitalisering en AI-geletterdheid, en multidisciplinair samenwerken. Daar komt bij dat het landelijke beroeps- en opleidingsprofiel in 2025 is geactualiseerd. Dit heeft gevolgen voor de profilering van de opleiding. Het panel moedigt de opleiding aan om een duidelijke stip op de horizon te zetten en gezamenlijk een beeld voor een nieuwe profilering te creëren, waarvoor sterke punten als de aandacht voor ethiek, de samenwerking in de driehoek onderwijs-onderzoek-praktijk en interdisciplinariteit geschikte bouwstenen vormen. Hierbij is een inhoudelijke focus op duurzaamheid en mensenrechten passend. De opleiding laat volgens het panel goede resultaten zien op het gebied van internationalisering en het panel moedigt de opleiding aan dit (ook intern bij docenten en studenten) breder onder de aandacht te brengen.

Opleiding tot kandidaat-gerechtsdeurwaarder

Binnen de deeltijdvariant van de opleiding is er de mogelijkheid om de afstudeerrichting kandidaat-gerechtsdeurwaarder te volgen en zo opgeleid te worden voor het beroep van gerechtsdeurwaarder. De Hogeschool Utrecht biedt als enige instelling in Nederland deze mogelijkheid. Het beroep van gerechtsdeurwaarder is geregeld in de Gerechtsdeurwaarderswet. De opleiding overlegt regelmatig met de Koninklijke Beroepsorganisatie van Gerechtsdeurwaarders over de vormgeving en de uitvoering van het onderwijs. De opleiding heeft voor het panel helder inzichtelijk gemaakt hoe wordt voldaan aan de eisen die krachtens de wet aan de opleiding zijn gesteld. Het panel heeft gesproken met studenten en een alumnus van de GDW-afstudeerrichting die werkzaam zijn bij een gerechtsdeurwaarderskantoor en begrijpt dat de opleiding goed aansluit bij het beroep en naast de noodzakelijke kennis en vaardigheden een bredere basis in het recht biedt.

Aansluiting bij landelijk opleidingsprofiel

De opleiding sluit aan bij het landelijk beroeps- en opleidingsprofiel HBO-Rechten uit 2019. Hierin zijn de vijf competenties van de hbo-jurist beschreven, namelijk: Analyseren, Adviseren, Beslissen, Belangen behartigen en Organiseren. In het landelijk beroeps- en opleidingsprofiel is het beheersingsniveau van de competenties beschreven op hbo-bachelorniveau ofwel NLQF-niveau 6. Naast de competenties worden in het landelijk beroeps- en opleidingsprofiel ook de vakinhoudelijke kennisbasis en de vaardigheden omschreven waarover de hbo-jurist moet beschikken, de Body of Knowledge and Skills (BoKS). De beroepshouding die in het landelijk beroeps- en opleidingsprofiel wordt beschreven, is door de opleiding vertaald naar vijf houdingsaspecten: Communicatief, Oplossingsgericht, Organisatiesensitief, Flexibel en proactief, Leer- en ontwikkelgericht.

De voltijd- en deeltijdvariant van de opleiding hanteren elk hun eigen leeruitkomsten, om deze zo goed mogelijk te kunnen afstemmen op de doelgroep en de context. De leeruitkomsten in de voltijdvariant zijn ontwikkeld vanuit de verschillende taken van een hbo-jurist, in de deeltijdvariant is uitgegaan vanuit beroepsrollen en bijbehorende beroepsproducten. Het panel stelt vast dat in beide varianten de leeruitkomsten herkenbaar zijn afgestemd op de competenties en BoKS van het landelijk beroeps- en opleidingsprofiel, en dat in de beoogde leerresultaten het hbo-bachelorniveau ofwel NLQF-6 niveau is geborgd.

Afstemming met werkveld

Het opleidingsprofiel is tot stand gekomen in nauwe samenspraak met het werkveld. Bij de ontwikkeling van het huidige curriculum (tussen 2017 en 2020) is er regelmatig overleg geweest met de werkveldcommissie en een innovatiepanel, waarin ook studenten en alumni vertegenwoordigd waren. Bij het ontwikkelen van cursussen zijn experts uit het werkveld betrokken. In de werkveldcommissie hebben verschillende werkgevers uit de regio zitting, bijvoorbeeld de gemeente Utrecht, het waterschap en rechtsbijstandsverzekeraars. De werkveldcommissie komt nog steeds geregeld bijeen om mee te denken over nieuwe ontwikkelingen in het werk en in het onderwijs. Zo worden bijvoorbeeld de kansen en bedreigingen van technologie in het recht besproken in de bijeenkomsten en staat interprofessionele samenwerking op de agenda. In september 2025 is de voltijdvariant van de opleiding gestart met het eerste leerjaar van een nieuw curriculum, dat in de komende jaren

verder zal worden ontwikkeld. De opleiding legt de plannen voor het nieuwe curriculum voor aan de werkveldcommissie en inventariseert waar de werkveldpartners behoefte aan hebben.

Het panel ziet dat de opleiding met haar profiel en onderwijs goed aansluit bij het werkveld. Tegelijkertijd ziet het panel voor de opleiding ook een sturende rol in de ontwikkelingen waar het werkveld voor staat. Wanneer de opleiding AI nadrukkelijk verbindt met ethiek kan de opleiding hierin volgens het panel een sparringpartner zijn voor het werkveld, bijvoorbeeld met betrekking tot de vraag of toepassing van AI-tools wel altijd wenselijk is.

Standaard 2 Onderwijsleeromgeving

Het programma, de onderwijsleeromgeving en de kwaliteit van het docententeam maken het voor de instromende studenten mogelijk de beoogde leerresultaten te realiseren.

Conclusie

De opleiding **voldoet** aan de basiskwaliteit voor deze standaard. Het voltijdprogramma heeft een heldere structuur waarin leerlijnen (kennis, juridische en professionele vaardigheden) zorgen voor een duidelijke samenhang en opbouw in het programma. Het deeltijdprogramma is flexibel opgezet en biedt studenten de mogelijkheid om in de context van hun eigen (vrijwilligers)werk te werken aan de leeruitkomsten. Voltijdstudenten oriënteren zich vanaf de start van hun opleiding op de breedte van het werkveld en zowel in het deeltijd- als in het voltijdprogramma wordt steeds de koppeling gemaakt tussen theorie en praktijk, door studenten het geleerde te laten toepassen in praktijkgerichte opdrachten. Studenten waarderen de persoonlijke begeleiding in de opleiding, en ervaren dat ze gemakkelijk terecht kunnen bij hun docenten als zich problemen voordoen. De leerteams, waarin studenten in kleine groepen bij elkaar komen, spelen hierbij een belangrijke rol. Het docententeam heeft alle benodigde expertise in huis en is zeer betrokken bij de studenten en bij de opleiding. Door de nauwe samenwerking met relevante lectoraten vinden actuele kennis en ervaring hun weg naar het onderwijs; het panel moedigt de opleiding aan deze samenwerking nog verder uit te bouwen.

Onderbouwing

Opzet programma voltijd

Het voltijdcurriculum kent verschillende kennis- en vaardighedenleerlijnen waarin de onderwerpen uit de BoKS worden aangeboden. De kennisleerlijnen zijn bijvoorbeeld Privaat(proces)recht, Bestuurs(proces)recht en Ethiek. De vaardighedenleerlijnen zijn Taal (schriftelijke communicatie), Presenteren, Adviseren en Conflicthantering. De onderwerpen van deze leerlijnen komen in verschillende cursussen terug. Onderstaand is ter illustratie een overzicht gegeven van de cursussen waarin de vaardigheid Adviseren aan bod komt:

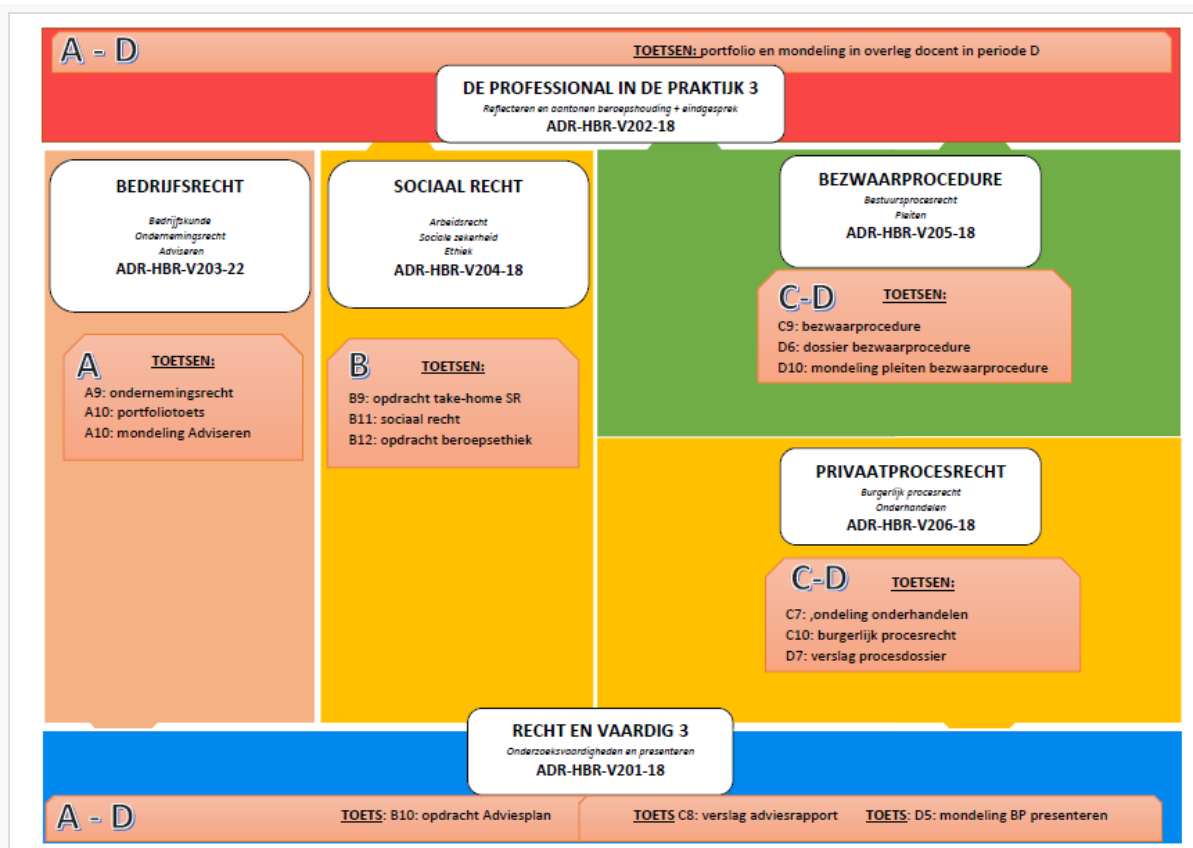
Adviseren:

Figuur 1: leerlijn adviseren in de verschillende cursussen. Bron: *Toetsprogramma HBO-Rechten VT*, p. 12.

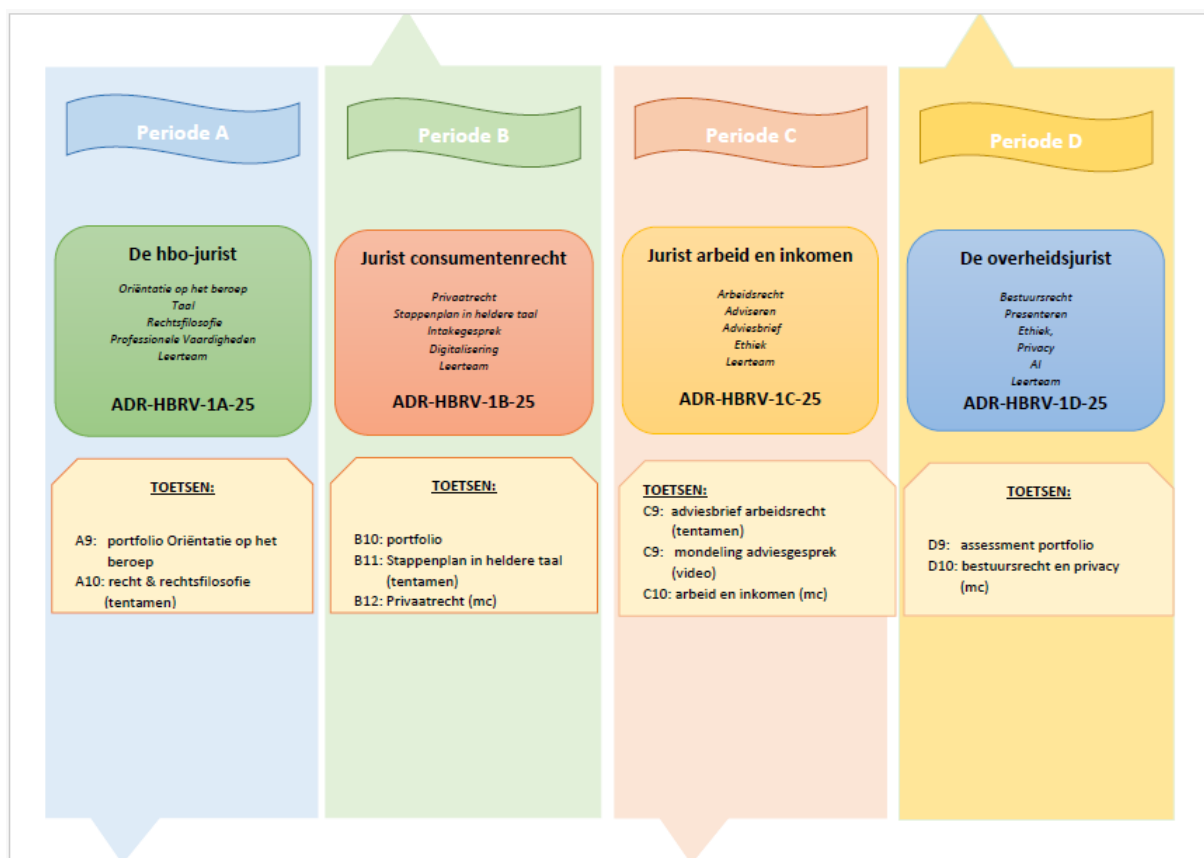
Rechtsstaat 2 en IER 1 (Internationaal en Europees Recht 1) worden aangeboden in jaar 1, Bedrijfsrecht en Recht en Vaardig 3 in jaar 2. Het Afstuderen vindt plaats in jaar 4.

Naast de kennis- en vaardighedenleerlijnen is er een juridische onderzoeksvaardighedenleerlijn, 'Recht en Vaardig', waarin studenten vanaf leerjaar 1 stapsgewijs leren om zelf praktijkgericht juridisch onderzoek te doen, en een professionele leerlijn, 'Professional in de praktijk' waarin studenten vanaf jaar 1 werken aan hun professionele houdingsaspecten en hun reflectievaardigheden. Ter illustratie is hieronder een overzicht weergegeven van de vakken van het tweede jaar van het voltijdcurriculum, verdeeld over vier periodes A-D:

Figuur 2: Overzicht van vakken jaar 2, voltijdvariant HBO-Rechten (aangeleverd door opleiding).

De opleiding zorgt voor samenhang tussen de cursussen en de leerlijnen in de opeenvolgende jaren doordat leerlijncoördinatoren overleggen met de cursuscoördinatoren binnen de leerlijn, en met de coördinatoren van de verschillende leerlijnen. Binnen de leerlijnen ontwikkelen de studenten hun competenties eerst op niveau 1 (in de propedeuse), om vervolgens in de hoofdfase door te groeien naar niveau 2 en 3, door met steeds complexere beroepsvraagstukken bezig te zijn. Het panel is positief over de structuur van het voltijdprogramma, waarin de doorlopende leerlijnen zorgen voor samenhang tussen de verschillende cursussen en voor een opbouw in moeilijkheidsgraad van de kennis en vaardigheden over de leerjaren heen. In de ontwikkeling van het nieuwe curriculum wordt de leerlijnenstructuur die in het lopende curriculum is neergezet, behouden en verder uitgebouwd. In studiejaar 2025-2026 is een start gemaakt met het eerste jaar van het nieuwe curriculum. Onderstaand is de opzet van het vernieuwde eerste jaar schematisch weergegeven:

Figuur 3: Overzicht van vakken jaar 1 (curriculum 2025-2026), voltijdvariant HBO-Rechten (aangeleverd door opleiding)

Het eerste jaar omvat vier thematische modules van 15 EC, waarin kennis en vaardigheden meer integraal worden aangeboden en getoetst. Er is in de propedeuse meer aansluiting gezocht bij het deeltijdonderwijs, zodat studenten makkelijker kunnen overstappen. Het panel vindt het een goede ontwikkeling dat de deeltijd- en de voltijdvariant meer op elkaar worden afgestemd en moedigt de opleiding aan de uitwisseling tussen beide varianten nog verder uit te bouwen.

Opzet programma deeltijd

Het deeltijdcurriculum is modulair opgebouwd en biedt flexibiliteit in de volgorde en het tempo waarin studenten de modules volgen. Daardoor kunnen deeltijdstudenten hun studie zo goed mogelijk afstemmen op hun werk- en privésituatie. Het deeltijdprogramma biedt ook de mogelijkheid om in februari in te stromen. Deze mogelijkheid is er voor studenten die al juridische kennis hebben opgedaan door een eerder gevolgde opleiding of door werkervaring. Het panel heeft tijdens de bezochtdag gesproken met enkele deeltijdstudenten en begrijpt dat het inderdaad voor studenten zonder voorkennis lastiger is om in februari te starten, omdat zij dan een introductie in het vakgebied missen. Studenten die geen voorkennis hebben en bijvoorbeeld vanuit een andere sector de overstap willen maken naar het juridische domein, hebben er baat bij de modules in de standaard volgorde te volgen.

Het deeltijdprogramma heeft twee duidelijk afgebakende afstudeerrichtingen, namelijk hbo-rechten (HBR) en kandidaat-gerechtsdeurwaarder (GDW). De beide afstudeerrichtingen hebben een verschillend programma, waarbij in het GDW-programma de verplichte stage is opgenomen en de module 'Ambtshandelingen in de praktijk' zijn opgenomen. Thematische verschillen zijn

bijvoorbeeld dat in de GDW-afstudeerrichting een module is opgenomen over schulden, en in de HBR-afstudeerrichting een module over overheid en marktwerking. Onderstaande afbeeldingen bieden een overzicht van de modules voor de beide afstudeerrichtingen:

Deeltijd HBO-Rechten

HBR	periode A	periode B	periode C	periode D
propedeuse	Oriëntatie op het beroep <i>Organiseren</i>	Wonen en consumeren (basis) <i>Vertegenwoordigen</i>	Arbeid en inkomen (basis) <i>Adviseren</i> <i>Beslissen</i>	Gemeente en digitale transitie <i>Analyseren</i> <i>Organiseren</i>
hoofdfase	Bedrijf en recht <i>Organiseren*</i>	Procederen bestuursrecht <i>Beslissen*</i>	Wonen en consumeren (verdiept) <i>Vertegenwoordigen*</i>	Procederen civielrecht <i>Vertegenwoordigen*</i>
	Overheid en marktwerking <i>Adviseren*</i>	Legal empowerment lab <i>Analyseren*</i> <i>Adviseren*</i>	Strafrechtketen <i>Analyseren*</i>	De praktijk <i>Competentie naar keuze*</i>
	Keuze/Minor	Keuze/Minor	Afstuderen <i>Analyseren*</i> <i>Adviseren*</i>	

*= eindniveau

Deeltijd HBR afstudeerrichting Kandidaat-Gerechtsdeurwaarder

GDW	periode A	periode B	periode C	periode D
propedeuse	Oriëntatie op het beroep <i>Organiseren</i> <i>Professioneel samenwerken</i>	Wonen en consumeren (basis) <i>Vertegenwoordigen</i>	Arbeid en inkomen (basis) <i>Adviseren</i> <i>Beslissen</i>	Gemeente en digitale transitie <i>Analyseren</i> <i>Organiseren</i>
	Schulden <i>Professioneel samenwerken*</i>	Bedrijf en recht <i>Organiseren*</i>	Wonen en consumeren (verdiept) <i>Vertegenwoordigen*</i>	Procederen civielrecht <i>Vertegenwoordigen*</i>
hoofdfase	Persoon en recht <i>Adviseren*</i>	Legal empowerment lab <i>Analyseren*</i> <i>Adviseren*</i>	Ambtshandelingen in de praktijk <i>Beslissen*</i> <i>Analyseren*</i>	
	Stage GDW <i>Beslissen*</i>			
stage-jaar	Afstuderen <i>Analyseren*</i> <i>Adviseren*</i>			

* = eindniveau

De deeltijdvariant van de opleiding werkt nauw samen met de deeltijdvariant van de opleiding Sociaal-Juridische Dienstverlening (SJD). Naast een gezamenlijke propedeuse worden ook sommige modules in de hoofdfase aangeboden in combinatie met de deeltijdvariant van SJD, waardoor interdisciplinaire samenwerking mogelijk is. De module 'Wonen en consumeren' bijvoorbeeld wordt gevolgd door studenten van SJD en de beide afstudeerrichtingen HBR en GDW. De module 'Schulden' is onderdeel van het programma van SJD en van GDW, terwijl in de module 'Strafrechtken' juist weer studenten SJD en HBR samenkomen.

Om in het deeltijdprogramma zoveel mogelijk flexibiliteit te bieden is het voor deeltijdstudenten mogelijk om met leerwegaafhankelijk bewijs de leeruitkomsten aan te tonen. De leeruitkomsten zijn, in overeenstemming met de aanbeveling van het visitatiepanel in 2019, aangepast om het mogelijk te maken dat studenten deze aantonen met een beroepsproduct uit de eigen praktijk. Specifiek voor de afstudeerrichting GDW is er, in samenspraak met het ministerie van Justitie en Veiligheid en de Koninklijke Beroepsorganisatie van Gerechtsdeurwaarders, de mogelijkheid om op grond van een eerder gevolgde opleiding Rechtsgeleerdheid, HBO-Rechten of Sociaal-Juridische Dienstverlening vrijstelling te krijgen van de examencommissie voor bepaalde onderdelen van het programma. Studenten die hiervan gebruik willen maken, worden begeleid bij het opstellen van hun persoonlijke studieroute en het aanvragen van de vrijstellingen.

Inrichting van de lessen

Zowel in de voltijd- als in de deeltijdvariant zijn de lessen een combinatie van uitleg van de stof en zelf met opdrachten aan de slag gaan. Studenten zijn daardoor steeds bezig met het toepassen van kennis en kunnen tijdens het werken aan de opdrachten vragen stellen aan de docent. Voltijdstudenten hebben, afgezien van de stage-uren, gemiddeld vier dagen per week les op de locatie. Deeltijdstudenten hebben één lesdag per week. De online leeromgeving biedt deeltijdstudenten de mogelijkheid om zelfstandig te studeren aan de hand van bijvoorbeeld weblectures en fora waar studenten vragen kunnen stellen en beantwoorden. Toch komen ook de meeste deeltijdstudenten naar de lessen op locatie. In gesprek met het panel gaven deeltijdstudenten aan dat de online leeromgeving nog aan gebruiksvriendelijkheid kan winnen zodat deze voldoende mogelijkheden biedt om zelfstandig, op afstand te kunnen studeren. Met name in de afstudeerrichting GDW zijn studenten afkomstig uit het hele land en daarom is de mogelijkheid van studeren op afstand voor hen extra waardevol.

Instroom en begeleiding van studenten

De persoonlijke begeleiding van studenten is een speerpunt van de opleiding. Het panel ziet dit in de documentatie duidelijk naar voren komen en hoort dit ook terug in de gesprekken met docenten en studenten. Studenten geven in gesprek met het panel aan dat ze zich gezien voelen en dat ze het persoonlijke contact met docenten waarderen. Het panel vindt dat een compliment waard, zeker gezien het grote aantal studenten dat de opleiding volgt.

Een belangrijke factor in de persoonlijke benadering zijn de leerteams. Zowel in de voltijd- als in de deeltijdvariant worden vanaf de start van de opleiding leerteams gevormd van meestal negen studenten, die begeleid worden door een vaste docent (de leerteambegeleider), die ook de studieloopbaanbegeleider is van de individuele studenten in dat leerteam. De leerteams vormen een veilige basis voor de studenten en zorgen voor verbinding tussen studenten onderling en met

de opleiding en de hogeschool. Voltijdstudenten volgen de cursussen van de leerlijn 'Professional in de praktijk' met het leerteam, zodat ze met elkaar werken aan hun professionele houding, onderling feedback kunnen geven, ervaring uit de praktijk kunnen bespreken en met elkaar kunnen reflecteren. In de deeltijd komen de leerteams meerdere keren per periode bijeen, waarbij de begeleiding geleidelijk afneemt. Zowel voltijd- als deeltijdstudenten zijn tevreden over de leerteams, al zijn er wisselende ervaringen van zeer hechte leerteams waarin studenten elkaar veel opzoeken en helpen bij het studeren, en leerteams waarbij de onderlinge samenwerking minder goed loopt en sommige studenten weinig betrokken blijken. Studenten kunnen begeleiding vragen aan hun leerteambegeleider als de samenwerking binnen het team niet goed loopt, waarna in samenspraak met de studenten interventies gedaan kunnen worden, zoals het overplaatsen van een student uit een leerteam. Ook als studenten geen klik hebben met hun slb'er, is er de mogelijkheid om te wisselen naar een andere docent als begeleider.

De opleiding hanteert geen nadere vooropleidingseisen: toelaatbaar zijn studenten met een afgeronde havo-, vwo- of mbo 4-opleiding. Er is ook de mogelijkheid om toegelaten te worden na een 21+-onderzoek. Studenten volgen een verplichte studiekeuzecheck om te kijken of de opleiding bij ze past. Voor eerstejaars is er een buddysysteem, waarbij tweedejaars studenten eerstejaars wegwijs maken in de systemen die worden gebruikt bij de HU, en hen helpen zich snel thuis te voelen op de hogeschool. Studenten met een extra ondersteuningsbehoefte, bijvoorbeeld in het geval van een functiebeperking, kunnen een beroep doen op hogeschoolbrede voorzieningen zoals de studentendecaan, studentpsychologen of het Student Support Centre. Docenten worden gefaciliteerd om extra begeleidingsgesprekken te voeren met deze studenten. Het panel constateert op basis van de documentatie en de gesprekken tijdens de visitatiedag, dat de opleiding aandacht heeft voor een diverse en inclusieve leeromgeving. Zo heeft de opleiding bijvoorbeeld aandacht voor discriminatie tijdens de stage, en worden studenten met een functiebeperking gekoppeld aan de stichting Studeren en Werken op Maat, die kan bemiddelen bij het vinden van een passende stageplek. Het panel vindt het positief dat de opleiding op dit punt maatwerk weet te bieden, maar signaleert tegelijkertijd dat het bieden van maatwerk vooral reactief is. Het panel adviseert de opleiding om ook preventieve maatregelen te nemen om inclusie en diversiteit meer systematisch te bevorderen.

Stages en praktijkleren

Voltijdvariant

Voltijdstudenten maken in het eerste jaar kennis met het werkveld in de leerlijn Professional in de praktijk, doordat ze juristen gaan interviewen over hun werk. Ze leren zo de breedte van het werkveld kennen en bouwen aan hun netwerk. Ook gaan studenten in de cursus 'Recht en vaardig 2' aan de slag met reële praktijkopdrachten, waarvan ze de resultaten presenteren aan opdrachtgevers uit het werkveld en docenten tijdens een markt. In het tweede jaar lopen studenten een korte 'snuffelstage' van twee dagen en worden er in-housedagen georganiseerd waarbij groepen studenten een bezoek brengen aan een bedrijf of organisatie. In het derde leerjaar lopen studenten een stage van acht maanden, bijvoorbeeld bij een gemeente, een rechtsbijstandsverzekeraar of advocatenkantoor. Studenten zijn dan vier dagen per week in de stageorganisatie en werken één dag per week aan opdrachten, bijvoorbeeld een praktijkgericht juridisch onderzoek. Regelmatig zijn er op die dag bijeenkomsten op school, bijvoorbeeld voor trainingen of intervisie met het leerteam. Studenten worden vanuit de opleiding begeleid door een docent in de rol van stagebegeleider. Met de stagebegeleider bespreekt de student het stagewerkplan en de activiteiten die tijdens de stage worden uitgevoerd, om te zorgen dat de

student tijdens de stage kan werken aan alle benodigde competenties. Werkgevers waarderen de relatief lange duur van de stage en merken dat studenten in de stageperiode echt een groei door kunnen maken. Het panel vindt het positief dat de opleiding studenten de kans biedt om gedurende een langere periode mee te draaien in een organisatie, werkervaring op te doen en hun professionele competenties te ontwikkelen.

Deeltijdvariant

Deeltijdstudenten leren deels op eigen werkplek, door daar opdrachten uit te voeren en in de lessen en online leeromgeving de eigen praktijkervaringen in te brengen en te bespreken. Studenten zijn niet verplicht om een baan te hebben in het juridische werkveld. De opdrachten die studenten moeten uitvoeren voor de opleiding kunnen ook worden gemaakt in de context van vrijwilligerswerk of een niet-juridische werkomgeving. De leeruitkomsten voor de deeltijd cursussen zijn zo geformuleerd dat deze in uiteenlopende contexten en op verschillende manieren kunnen worden aangetoond, aan de hand van eigen casuïstiek of een door de opleiding aangedragen casus. Uitzondering hierop vormen enkele onderdelen van de afstudeerrichting GDW, waarvoor de student een werk- of stageplek moet hebben bij een gerechtsdeurwaarderskantoor, en de student onder verantwoordelijkheid van een gerechtsdeurwaarder de werkzaamheden van een deurwaarder verricht. In de afstudeerrichting HBR is er de cursus De Praktijk, waarvoor de student moet beschikken over relevant (vrijwilligers)werk. Voor beide afstudeerrichtingen geldt dat voor het afstuderen een juridische opdracht moet worden uitgevoerd. Dat kan bij de eigen werkgever zijn, maar ook bij een andere opdrachtgever, mits de opdracht voldoende juridisch van aard is.

Informatievoorziening

Studenten krijgen informatie over het onderwijs en toetsing via online leeromgevingen, waarvan Canvas de belangrijkste is. Het panel heeft inzage gekregen in deze digitale omgeving en heeft studenten en docenten gesproken over de informatievoorziening via Canvas. Het panel constateert dat de online leeromgeving nog niet overal op eenzelfde manier is ingericht. De docenten die de cursussen geven, zijn vrij om hun eigen cursuspagina in te richten. Dat leidt tot verschillen in waar studenten informatie kunnen vinden, op welke manier informatie is gestructureerd en hoe gedetailleerd de informatie is. Studenten moeten wennen aan de verschillende systemen en de verschillende werkwijzen en zoeken bij elke cursus opnieuw naar informatie. Het panel merkt op dat studenten behoefte hebben aan uniformiteit op dit punt en adviseert de opleiding om, denkend vanuit de student, de online leeromgeving voor zowel het voltijd- als het deeltijdprogramma helder en uniform in te richten.

Docenten

De docenten zijn georganiseerd in verschillende teams. Er is één team voor de deeltijdvariant, in de voltijdvariant zijn er twee docententeams voor de propedeuse en drie voor de hoofdfase. De teams zijn niet strikt gescheiden; docenten kunnen bijvoorbeeld ook in een ander leerjaar of in een andere variant lesgeven als dat nodig is. Het panel vindt het positief dat in de teams verschillende expertises en aandachtsgebieden zijn vertegenwoordigd, niet alleen op juridisch gebied maar ook op het gebied van didactiek, kwaliteitszorg, ict en onderzoek. Via gastdocenten worden specifieke expertise en praktijkervaring binnengehaald. Studenten vinden de gastcolleges een waardevolle toevoeging op het onderwijs, omdat de gastdocenten actuele praktijkervaring meebrengen. De samenwerking met lectoraten, bijvoorbeeld het lectoraat Toegang tot het recht, en instituten zoals bijvoorbeeld het College voor de Rechten van de Mens, zorgt eveneens dat

kennis en ervaring hun weg vinden naar de opleiding. Het panel juicht het toe dat de opleiding deze samenwerking in de komende jaren wil uitbouwen en versterken via het Schakelpunt Recht, waarin vraagstukken uit de beroepspraktijk worden gekoppeld aan onderzoek en onderwijs, om te faciliteren dat studenten in een rijke leeromgeving werken aan opdrachten uit het werkveld.

Het panel waardeert de betrokkenheid en bevologenheid van de docenten, en ziet dat zij erin slagen om studenten persoonlijk te zien. Het panel signaleert tegelijkertijd dat de werkdruk onder docenten hoog is, en dat het tegelijkertijd draaien van de oude curricula en het ontwikkelen van een nieuw curriculum voor de voltijd, veel van docenten vraagt. Het panel adviseert de opleiding duidelijke keuzes te maken in de ontwikkeling van het onderwijs en toetsing en daarbij voor ogen te houden welke gevolgen de gemaakte keuzes hebben voor de werkdruk. Het panel heeft uit de gesprekken tijdens de bezoekdag de indruk gekregen dat verbeterpunten enthousiast worden opgepakt en dat er veel nieuwe initiatieven worden ontplooid, maar adviseert de opleiding ook om daarin prioriteiten te stellen en van nieuwe elementen in het onderwijs en de toetsing goed door te denken wat ermee beoogd wordt en welk middel het juiste is om in te zetten voor dat doel. Een voorbeeld daarvan is het gebruik van AI-tools in het onderwijs: de ontwikkelingen op dit punt gaan snel en het panel adviseert de opleiding zich goed te bezinnen op wat studenten aan kennis en vaardigheden nodig hebben op dit punt en niet de beschikbare systemen, maar de leeruitkomsten daarin leidend te laten zijn.

Standaard 3 Toetsing

De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing.

Conclusie

De opleiding **voldoet** aan de basiskwaliteit voor deze standaard. Het toetsprogramma biedt verschillende toetsvormen en vertoont een duidelijke opbouw in niveau. Het panel vindt het positief dat in het nieuwe curriculum voor de voltijd wordt toegewerkt naar meer integraal toetsen van grotere eenheden en adviseert de opleiding studenten hierin goed mee te nemen. De opleiding heeft de risico's van het gebruik van AI bij toetsing in beeld, maar kan volgens het panel meer verschillende mogelijkheden onderzoeken om die risico's te ondervangen zonder dat de werkdruk bij de toetsing voor zowel docenten als studenten te hoog wordt. Het panel beveelt aan om concreet beleid te formuleren voor het geven van voldoende en duidelijke feedback. De toetsing van het afstuderen in de deeltijdvariant is omvangrijk en complex. Het panel is positief over de plannen van de opleiding om de toetsing van het afstuderen in de deeltijd- en de voltijdvariant meer op elkaar af te stemmen. De examencommissie is goed in positie en is vanuit haar borgende taak een waardevolle gesprekspartner voor de opleiding.

Onderbouwing

Toetsbeleid

De opleiding hanteert het toetsbeleid zoals dat is vastgelegd voor de opleidingen binnen het Instituut voor Recht (IvR). Er is een instituutsbrede ToetsExpertGroep (TEG), die de opleiding adviseert over het toetsbeleid en de uitvoering daarvan. In het toetsbeleid zijn de visie op toetsing beschreven en de kaders waar de toetsing aan moet voldoen. De visie op toetsing gaat uit van competentiegericht toetsen, waarbij de competenties op een toenemend niveau van complexiteit worden getoetst. Toetsing moet steeds een connectie hebben met de beroepspraktijk, bijvoorbeeld door studenten in de praktijk opdrachten te laten uitvoeren of door het werkveld onderwerpen voor toetsing aan te laten leveren. Het toetsprogramma biedt een variatie aan toetsvormen, die samen een beeld geven van de beheersing van de eindkwalificaties.

Zo wordt er bijvoorbeeld in de voltijdvariant getoetst door middel van kennistoetsen in de vorm van meerkeuze- en openvragententamens, mondelinge vaardigheidstoetsen (onderhandelen, presenteren, pleiten) en schriftelijke vaardigheidstoetsen zoals het schrijven van een advies of een procesdossier. In het uitfaserende curriculum worden er in de eerste leerjaren per cursus meestal drie toetsen afgenomen, bijvoorbeeld een tentamen, een vaardighedentoets en een opdracht, die als cluster de afsluiting vormen van bijvoorbeeld een cursuseenheid van 10 EC. In het nieuwe curriculum voor de voltijdvariant wordt meer integraal getoetst, en wordt aanvullend aan bijvoorbeeld een assessment of een portfolio individueel een tentamen afgenomen. Er zijn dus in vergelijking met het uitfaserende curriculum minder deoltoetsen, voor grotere modules van 15 EC. De opleiding wil met het nieuwe toetsprogramma kennis en vaardigheden niet geïsoleerd, maar in samenhang en in hun context toetsen. Het panel begrijpt van studenten dat zij het toetsen van grotere eenheden niet prettig vinden, omdat ze, als ze voor één onderdeel een

onvoldoende hebben gehaald, de studiepunten voor de gehele module niet krijgen. Studenten vinden dit demotiverend omdat zo hun studievoortgang niet goed in beeld is. Het panel vindt echter dat de opleiding goede redenen heeft voor het integraal toetsen van grotere eenheden en adviseert de opleiding studenten beter mee te nemen in de gedachte hierachter. Daarnaast zou het volgens het panel goed zijn als de opleiding studenten inzicht biedt in hun studievoortgang, los van het aantal behaalde studiepunten.

Het panel vindt het goed dat er in de deeltijdvariant van de opleiding ruimte is voor leerwegonafhankelijk toetsen en voor het aantonen van de leeruitkomsten op een zelfgekozen manier (leerwegonafhankelijk bewijs), bijvoorbeeld door producten uit de eigen werkomgeving aan te dragen als bewijs van het behalen van de leeruitkomst. Dat wordt mogelijk gemaakt doordat de leeruitkomsten open geformuleerd zijn en niet zijn gebonden aan een specifiek product of specifieke context. In de cursus 'De Praktijk' in het deeltijdprogramma is er geen casuïstiek vanuit de opleiding voorgeschreven en vult de student diens portfolio met beroepsproducten uit de eigen praktijk. In de propedeuse worden cursussen meestal getoetst met een combinatie van een of meer kennistoetsen en een portfolio, soms aangevuld met een gesprek of een presentatie.

AI bij toetsing

Een belangrijk punt van discussie in de opleiding is de opkomst van AI en de impact die dat heeft op de toetsing. Zowel in de voltijd- als in de deeltijdvariant zijn de toetsen gescreend op de mate waarin ze 'AI-proof' zijn en zijn waar nodig aanpassingen gedaan. Het gebruik van AI als hulpmiddel is in principe toegestaan, maar tegelijk wordt er goed gekeken of de student opdrachten wel zelf heeft gemaakt. In de voltijdvariant wordt aanwezigheid bij de lessen gestimuleerd zodat docenten beter zicht hebben op de voortgang van de student. Als studenten thuis of tijdens hun werk of stage aan opdrachten werken, moeten ze bijvoorbeeld tussenproducten laten zien, of bijhouden wanneer ze feedback hebben gekregen en van wie. Ook wordt nu bij een aantal beroepsproducten de eis gesteld dat studenten de toets niet meer thuis maken, maar op school in een gecontroleerde omgeving. Het panel waardeert het dat de opleiding aandacht heeft voor het gebruik van AI bij toetsing. Naast het omzetten van een take home-tentamen naar een tentamen op locatie, wordt ook vaak aanvullend op het schriftelijke werk een criteriumgericht interview afgenomen om te toetsen of de student de competenties beheerst. Dit brengt extra werkdruk met zich mee voor de examinatoren. Het panel vindt het goed dat de opleiding nadenkt over hoe toetsing AI-proof kan zijn, maar adviseert de opleiding om ook andere opties dan het toetsen op locatie of het CGI te onderzoeken, om de toetsing werkbaar en uitvoerbaar te houden.

Beoordeling en feedback

Zowel in de voltijd- als in de deeltijdvariant werken studenten voor opdrachten regelmatig (met name in de eerste twee leerjaren) samen in een groep of een duo. Het panel begrijpt van studenten dat zij dit niet altijd als positief ervaren, omdat studenten die hebben samengewerkt in principe gelijk worden beoordeeld, ook als niet iedereen in de groep evenveel heeft bijgedragen aan het resultaat. De opleiding ziet een meerwaarde in de groepstoetsing, omdat studenten daardoor leren samenwerken en elkaar feedback kunnen geven. Studenten wordt gevraagd aan te geven of iedereen een evenredig aandeel heeft gehad in het eindproduct, zodat daarmee rekening gehouden kan worden in het cijfer. De opleiding borgt dat studenten individueel de kennis en vaardigheden beheersen, door naast het groepsproduct ook een individuele

kennistoets af te nemen. Het panel merkt op dat in een kennistoets niet precies hetzelfde wordt getoetst als in een beroepsproduct en adviseert de opleiding om, wanneer studenten samenwerken aan een beroepsproduct, in de beoordeling voldoende aandacht te geven aan ieders individuele bijdrage.

Het panel heeft bij de toetsen die het heeft ingezien, grote verschillen opgemerkt in de mate waarin feedback werd gegeven aan de student. Het panel ziet dit bevestigd in het gesprek met studenten, die aangeven dat niet bij alle vakken en niet door alle docenten op dezelfde manier feedback wordt gegeven. De hoeveelheid en de kwaliteit van de feedback op gemaakte toetsen is ook onderwerp van gesprek bij de OC en de examencommissie. Het panel merkt op dat voldoende en goede feedback van belang is voor het leerproces van studenten. Dit geldt ook voor summatieve toetsen, omdat die behalve de afsluiting van een eenheid, daarnaast een startpunt zijn voor de volgende stap in het leerproces. Het panel beveelt de opleiding aan om concreet beleid te formuleren over het inzetten van feedback bij toetsing als onderdeel van het formatief handelen en ervoor te zorgen dat dit door alle docenten wordt gevolgd. De inzages van gemaakte toetsen kunnen hierbij volgens het panel effectiever worden ingezet.

Toetsing van het afstuderen

Het afstuderen in de voltijdvariant bestaat uit twee onderdelen: de stage in jaar 3 en de afstudeereenheid in jaar 4. Tijdens de stage worden de competenties 'Belangen behartigen', 'Beslissen' en 'Organiseren' en de professionele houdingsaspecten op eindniveau getoetst. De stage wordt afgesloten met een verslag (het STARR-verslag) en een criteriumgericht interview met twee examinatoren. Het panel ziet dat met de beoordeling door twee examinatoren het vierogenprincipe goed wordt gevolgd. De praktijkbegeleider tekent mee met het stageverslag en is bij het CGI aanwezig, zodat de authenticiteit van de situaties die de student in het verslag beschrijft, is geborgd. Het panel vindt het verslag op zichzelf echter een te smalle basis voor het CGI en zou graag zien dat studenten ook met concrete voorbeelden, in de vorm van beroepsproducten die ze tijdens de stage hebben gemaakt, laten zien dat ze de competenties op eindniveau beheersen. Het panel heeft dit tijdens de bezoeken aan de orde gesteld en begrijpt dat de examencommissie dit ook heeft gesignaleerd en de aanwijzing heeft gegeven dat het stageverslag onderbouwd moet worden met de onderliggende producten. Daarnaast wil de examencommissie dat in de beoordelingsformulieren voor het STARR-verslag en het CGI duidelijker inzichtelijk wordt gemaakt hoe de examinatoren het verslag hebben beoordeeld en welke vragen er in het CGI zijn gesteld. Het panel onderschrijft het belang van deze aanwijzingen van de examencommissie en adviseert de opleiding de uitvoering daarvan prioriteit te geven en die uitvoering goed te blijven monitoren.

In de afstudeereenheid voert de student een praktijkgericht juridisch onderzoek uit voor een opdrachtgever. Het onderzoek resulteert in een of meer beroepsproducten, met daarbij een onderbouwing (adviesrapport). Hiermee toont de student de competenties 'Analyseren' en 'Adviseren' op eindniveau aan. Naast het beroepsproduct en het adviesrapport levert de student ook een portfolio aan, waarin de student het proces beschrijft en daarop reflecteert. Ook feedback van de praktijkbegeleider wordt in het portfolio opgenomen. Het portfolio wordt niet apart beoordeeld, maar de onderdelen ervan kunnen wel aan de orde komen in het eindgesprek. De student mag op voor het eindgesprek als beide examinatoren het adviesrapport, inclusief het beroepsproduct, als voldoende hebben beoordeeld. Bij het eindgesprek is over het algemeen de opdrachtgever aanwezig, die input kan leveren voor het eindoordeel in de vorm van een

beoordelingsadvies. Het panel vindt het positief dat de afstudeereenheid de keuze is gemaakt voor de beoordeling van beroepsproduct en advies in combinatie met een eindgesprek, omdat beide elkaar aanvullen en de student de gelegenheid geven om een minder sterk punt in het ene onderdeel te compenseren met een sterk punt in het andere onderdeel.

In de deeltijdvariant bestaat het afstuderen uit verschillende cursussen, waarin één of meerdere competenties op eindniveau worden afgetoetst. Zo wordt bijvoorbeeld de competentie 'Belangen behartigen' (voorheen 'Vertegenwoordigen') op eindniveau afgetoetst in de cursus Procederen civielrecht, en de competentie 'Organiseren' in de cursus Bedrijf en recht. De cursussen worden afgesloten met een combinatie van een kennistoets en een portfolio, soms met een assessment. De toetsen worden steeds beoordeeld door twee examinatoren. Net als in de voltijdvariant is er ook in de deeltijdvariant een afstudeereenheid, waarin de student een praktijkgericht onderzoek uitvoert dat uitmondt in een beroepsproduct. In de afstudeereenheid worden naast de competenties 'Analyseren' en 'Adviseren' ook de professionele houdingsaspecten op eindniveau getoetst. De student levert een portfolio in, dat door twee examinatoren afzonderlijk wordt beoordeeld. Na de beoordeling van het portfolio volgt een CGI. Portfolio en CGI vormen samen het afsluitende assessment van de afstudeereenheid.

Voor de toetsing van de afstudeereenheid worden in de deeltijd- en de voltijdvariant nu verschillende beoordelingsformulieren en verschillende beoordelingssystematieken gebruikt. Het panel ziet dat de afstudeerdossiers in de deeltijdvariant, doordat ze meerdere cursussen omvatten, omvangrijk zijn en niet altijd overzichtelijk. De beoordeling van het afstuderen is in de deeltijdvariant daardoor volgens het panel behoorlijk complex. In de voltijdvariant is het afstuderen overzichtelijker vormgegeven en is de beoordeling volgens het panel holistischer. De opleiding wil in de komende jaren het afstuderen in de deeltijd- en de voltijdvariant meer op elkaar afstemmen. Het panel vindt het positief dat de opleiding hiermee bezig is en moedigt de opleiding aan om het afstuderen in de deeltijdvariant minder complex in te richten en daarbij het afstuderen in de voltijdvariant als richtpunt te nemen. Het beoordelingsformulier dat in de voltijdvariant wordt gebruikt zou in de deeltijdvariant de fragmentatie kunnen wegnemen, zodat studenten eenvoudiger kunnen aantonen dat ze de leerresultaten hebben behaald.

Borging van de kwaliteit van toetsing

De examencommissie van het Instituut voor Recht is verbonden aan de opleidingen HBO-Rechten, Sociaal Juridische Dienstverlening en de Master Forensisch Sociale Professional. De examencommissie heeft een toetscommissie ingesteld, die in opdracht van de examencommissie onderzoek kan doen naar de kwaliteit van toetsing in de opleidingen. De examencommissie voert daarnaast ook zelf steekproeven uit naar toetsen op eindniveau. De examencommissie bespreekt regelmatig met de opleidingen de kwaliteit van toetsing naar aanleiding van de kwaliteitsrapportages die de opleidingen aanleveren, signalen van studenten en onregelmatigheden, en eigen onderzoek naar toetsing. Het panel heeft tijdens de bezochtdag met vertegenwoordigers van de examencommissie gesproken en vindt dat de examencommissie goed in positie is en haar rol naar behoren vervult. De examencommissie volgt de ontwikkelingen binnen de opleiding op de voet en geeft adviezen en aanwijzingen over de kwaliteit van toetsing. Naast de aanwijzing over de toetsing van de stage op eindniveau (zie hiervoor) heeft de examencommissie zich er bijvoorbeeld ook voor ingezet dat examinatoren worden getraind in het afnemen van CGI's, omdat de opleiding deze toetsvorm vaker is gaan inzetten. Het panel

moedigt de opleiding aan de adviezen en aanwijzingen van de examencommissie ter harte te nemen en adequaat op te volgen.

Standaard 4 Gerealiseerde leerresultaten

De opleiding toont aan dat de beoogde leerresultaten zijn gerealiseerd.

Conclusie

De opleiding **voldoet** aan de basiskwaliteit voor deze standaard. Het panel heeft vijftien eindwerken bestudeerd uit zowel de deeltijd- als de voltijdvariant en vindt dat deze voldoen aan het vereiste hbo-niveau. In het afstuderen is een transitie ingezet naar meer praktijkgericht onderzoek, dat ondersteunend is aan het maken van een beroepsproduct. Het panel vindt dit een goede ontwikkeling en moedigt de opleiding aan het beroepsproduct meer centraal te stellen in het afstuderen. Een goede begeleiding bij het formuleren van de onderzoeksvraag, zodat het onderzoek meer ondersteunend wordt aan het ontwikkelen van een beroepsproduct waaraan behoefte is in de praktijk, is daarvoor volgens het panel nodig. Afgestudeerden zijn goed toegerust voor het werk in de juridische sector en vinden dan ook snel een passende baan.

Onderbouwing

Beoordeling eindniveau

Het panel heeft vijftien eindwerken bestudeerd uit de afgelopen twee studie jaren. Bij de selectie van de eindwerken is rekening gehouden met de variatie in cijferwaardering. Zes van de bestudeerde eindwerken zijn van de deeltijdvariant, namelijk drie van de afstudeerrichting hbo-rechten en drie van de afstudeerrichting kandidaat-gerechtsdeurwaarder. Het panel vindt dat in alle bestudeerde eindwerken het hbo-bachelorniveau (NLQF-niveau 6) is aangetoond. Het panel vindt de beoordeling van de eindwerken door de opleiding over het algemeen passend bij het niveau dat de student in het eindwerk laat zien. De beroepsproducten zien er verzorgd uit en behandelen relevante onderwerpen, bijvoorbeeld: een leidraad voor intakegesprekken bij art. 8 EVRM-procedures, een beslisboom die laat zien welke wetgeving en rechtspraak van belang is voor een bepaald dossier, een kennisblad over een specifieke regeling voor medewerkers van een Juridisch Loket, een stappenplan voor het uitreiken van een exploot in het buitenland of een onderzoek naar de toepassing van voorlopige hechtenis bij drugsdelicten.

De opleiding heeft in de afgelopen jaren een beweging ingezet van het klassieke afstudeeronderzoek naar een meer praktijkgerichte opdracht, waarbij het onderzoek ondersteunend is aan het beroepsproduct dat de afstudeerder maakt. Het panel vindt dit positief, maar ziet ook dat deze ontwikkeling nog niet is voltooid. Het panel ziet in veel van de bestudeerde eindwerken dat het zwaartepunt nog steeds bij het onderzoek ligt. Het beroepsproduct ziet dan bijvoorbeeld slechts op een klein aspect van het onderzoek, waardoor het onderzoek in beperkte mate een onderbouwing van het beroepsproduct is. In gesprek met het panel geven vertegenwoordigers uit het werkveld aan dat het onderzoek dat studenten uitvoeren niet altijd een meerwaarde heeft voor de praktijk.

Volgens het panel kan het beroepsproduct nog meer centraal worden gesteld in de afstudeerwerken, met het onderzoek als onderbouwing daarvan. Daarvoor moet goed met de

opdrachtgever worden afgestemd wat de praktijkvraag is, zodat het beroepsproduct beantwoordt aan die vraag. Het panel heeft de indruk dat bij sommige van de eindwerken, met name die eindwerken die met een lage voldoende waren beoordeeld, een strakkere begeleiding bij het formuleren van de onderzoeksvraag tot een beter eindwerk zou hebben geleid. Het panel beveelt de opleiding aan meer in te zetten op de begeleiding van studenten in de afstemming met de praktijkbegeleider/opdrachtgever over de praktijkvraag waar de student onderzoek naar gaat doen, en studenten waar nodig bij te sturen bij het formuleren van de onderzoeksvraag. Het panel verwacht dat het onderzoek daarmee kan winnen aan relevantie voor de praktijk en zal leiden tot beroepsproducten met meer impact, die van meerwaarde zijn voor de opdrachtgever.

De opleiding overweegt om het afstuderen in de toekomst zo vorm te geven, dat de zes competenties uit het vernieuwde landelijke beroeps- en opleidingsprofiel in één afstudeereenheid worden getoetst. Het panel adviseert de opleiding hier goed over na te denken, omdat mogelijk niet alle competenties in één opdracht passen. Het is volgens het panel van belang dat de opleiding vooraf goed in beeld brengt hoe de verschillende competenties kunnen worden aangetoond. Het gaandeweg aanpassen en verruimen van een opdracht om alle competenties te kunnen aantonen, leidt volgens het panel niet altijd tot een overtuigend resultaat.

Na het afstuderen

Afgestudeerden van de opleiding vinden over het algemeen snel een passende baan. Ze komen bijvoorbeeld terecht bij de (decentrale) overheid, verzekeraars, advocaat- en notariskantoren en, in het geval van de afstudeerders in de richting kandidaat-gerechtsdeurwaarder, bij deurwaarderskantoren. Deeltijders vinden nog tijdens hun studie een baan in een meer juridische context, of groeien door in hun loopbaan naar functies met meer verantwoordelijkheden. Ook stromen afgestudeerden door naar de academische opleiding Rechtsgeleerdheid. Het panel hoort van vertegenwoordigers uit het werkveld dat zij tevreden zijn over de professionele vaardigheden van de afgestudeerden, die niet alleen sterk zijn in theorie maar ook in gespreksvaardigheden en reflectie, en gedreven zijn om in het werk verder te groeien. Afgestudeerden brengen volgens het werkveld actuele kennis en digitale vaardigheden mee die nodig zijn voor het juridische werk dat steeds verder digitaliseert.

Eindoordeel over de opleiding

	HBO-Rechten (voltijd en deeltijd) Hogeschool Utrecht
<i>Standaard 1 Beoogde leerresultaten</i>	Voldoet
<i>Standaard 2 Onderwijsleeromgeving</i>	Voldoet
<i>Standaard 3 Toetsing</i>	Voldoet
<i>Standaard 4 Gerealiseerde leerresultaten</i>	Voldoet

De oordelen zijn gewogen volgens de beslisregels van de NVAO. Op basis hiervan beoordeelt het visitatiepanel de kwaliteit van de bestaande bacheloropleiding HBO-Rechten van Hogeschool Utrecht als **positief**.

Aanbevelingen

Standaard 3

Formuleer concreet beleid over het inzetten van feedback bij toetsing als onderdeel van formatief handelen en zorg dat dit beleid door alle docenten wordt gevolgd.

Standaard 4

Begeleid studenten zorgvuldig in de afstemming met de praktijkbegeleider/opdrachtgever over de praktijkvraag waar de student onderzoek naar gaat doen, zodat het uiteindelijke beroepsproduct van waarde is voor de opdrachtgever. Stuur waar nodig bij bij het formuleren van de onderzoeksvraag, zodat het beroepsproduct centraal staat in het afstudeerwerk en het onderzoek daarvan de onderbouwing vormt.

Bijlagen

1. Bezoekprogramma

tijd gesprek	onderwerp	betrokkenen
10.00-10.15	Welkom panel door het management	<i>Management</i> • <i>Instituutsdirecteur, Lector</i> • <i>Opleidingsmanager voltijd</i> • <i>Teamleider juridische deeltijdopleidingen</i> • <i>Teamleider voltijd jaar 1</i>
10.15-11.00	Gesprek docenten	6 docenten voltijd en 2 docenten deeltijd met verschillende expertises (recht, sociale wetenschappen, ethiek) en taakgebieden (o.a. stagebegeleider, afstudeerbegeleider, studieloopbaanbegeleider, lid curriculumcommissie, leerlijnexpert)
11.00-11.15	Pauze	Panel
11.15-12.00	Gesprek studenten	<i>Studenten</i> • (vt, jaar 1) • (vt, jaar 2) • (vt, jaar 2) • (vt, jaar 4) • (dt, jaar 1 HBR) • (dt, jaar 2 GDW) • (dt, jaar 2/3 GDW met vrijstellingen) • (dt, jaar 3 HBR)
12.00-13.00	Lunch	Panel
13.00-13.45	Gesprek lectoraat en werkveld	• <i>Associate lector bij lectoraat Toegang tot het Recht</i> • <i>Hogeschoolhoofddocent bij lectoraat Beroepsonderwijs, onderzoek, rijke leeromgevingen</i> • <i>Kwartiermaker werkveld, onderzoeker bij lectoraat Toegang tot Recht, coördinator alumnivereniging Contineo, coördinator Honours</i> • <i>Kwartiermaker recht en onderzoek, kwartiermaker digitalisering/AI, afstudeercoördinator voltijd</i> • <i>Coördinator team Datajuristen gemeente Utrecht</i>

		• <i>Senior jurist Juridisch Servicecenter bij ARAG Rechtsbijstand</i> • <i>Toegevoegd gerechtsdeurwaarder bij Zuyd Groep</i> • <i>Alumnus, voorzitter alumnivereniging Contineo</i>
13.45-14.00	Pauze	Panel
14.00-14.45	Gesprek borging	• <i>Voorzitter examencommissie</i> • <i>Vicevoorzitter examencommissie</i> • <i>Lid examencommissie</i> • <i>Onderwijskundige, lid curriculumcommissie vt</i> • <i>Docent recht vt, lid TEG (ToetsExpertGroep)</i> • <i>Docent taal dt, lid TEG (ToetsExpertGroep)</i> • <i>Kwaliteitscoördinator vt</i> • <i>Kwaliteitscoördinator dt</i>
14.45-15.00	Pauze	Panel
15.00-15.30	Gesprek management	Management • <i>Instituutsdirecteur, Lector</i> • <i>Opleidingsmanager voltijd</i> • <i>Teamleider juridische deeltijdopleidingen</i> • <i>Teamleider voltijd jaar 1</i>
15.30-16.30	Beoordelingsoverleg panel	Panel
16.30-16.45	Terugkoppeling bevindingen door het panel aan het team	Allen

2. Bestudeerde documenten

Zelfevaluatie HBO-Rechten, Hogeschool Utrecht, september 2025 (inclusief bijlagen)
Kader opleiding kandidaat-gerechtsdeurwaarder
Landelijk beroeps- en opleidingsprofiel HBO-Rechten 2025
Onderwijsbeleid Flexibele deeltijdopleidingen IvR 2019
Onderwijsbeleidsdocument HBR vt 2019
Relatie Dublin Descriptoren en NLQF
Onderwijs- en examenregeling HU 2024-2025 en 2025-2026
Studiegids HBO-Rechten voltijd 2024-2025 en 2025-2026
Studiegids juridische deeltijdopleidingen 2024-2025 en 2025-2026
Curriculum overzichten deeltijd en voltijd
Lijst docenten HBO-Rechten voltijd en deeltijd
Cursushandleiding afstuderen HBR dt 2024-2025
Docentenhandleiding beoordeling afstudeerassessments HBR dt 2024-2025
Studiewijzer afstuderen HBR vt 2024-2025
Docentenhandleiding afstuderen HBR vt 2024-2025
Jaarverslag examencommissie 2023-2024, inclusief jaarplan 2024-2025
Overzicht examenprogramma GDW dt (inclusief toetsprogramma)
Overzicht examenprogramma HBR dt (inclusief toetsprogramma)
Toetsprogramma HBR vt studiejaar 2025-2026
Toetsprogramma HBR vt jaar 2-4
Toetsbeleid IvR (2021)
Taakomschrijving aandachtsfunctionaris diversiteit, inclusie en studentenwelzijn
HBO Monitor 2024, voltijd en deeltijd
HU in kaart 2024-2025 HBO-Rechten deeltijd en voltijd
NSE 2025 Factsheet HBO-Rechten deeltijd en voltijd
Toelatingsbeleid verkorte opleiding GDW 24-25
Instroom- en uitstroomcijfers HBO-Rechten
Kwaliteitsbeleid onderwijs IvR 2024

Ter inzage:

Toetsing (anders dan eindwerken) deeltijd en voltijd
Notulen opleidingscommissie 2023-2024 en 2024-2025
Verslagen kalibratiesessies afstuderen 2024-2025
Verslagen werkveldcommissie 2025

Bestudeerde eindwerken		
Variant	Afstudeerrichting	Aantal eindwerken
Voltijd		9
Deeltijd	Hbo-rechten	3
	Kandidaat-gerechtsdeurwaarder	3
Totaal aantal		15